A BIZOTTSÁG (EU) 2022/617 RENDELETE

(2022. április 12.)

az 1881/2006/EK rendeletnek a halakban és a sóban előforduló higany felső határértékei tekintetében történő módosításáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel az élelmiszerekben előforduló szennyező anyagok ellenőrzésére vonatkozó közösségi eljárások megállapításáról szóló, 1993. február 8-i 315/93/EGK tanácsi rendeletre ([1]) és különösen annak 2. cikke (3) bekezdésére,

mivel:

(1) Az 1881/2006/EK bizottsági rendelet ([2]) meghatározza az élelmiszerekben előforduló egyes szennyező anyagok, köztük az higany felső határértékeit.

(2) 2012. november 22-én az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) szakvéleményt ([3]) fogadott el az élelmiszerekben előforduló higanyról és metilhiganyról. E véleményben a Hatóság a szervetlen higany tekintetében a megengedhető heti bevitelt 4 μg/testtömegkilogrammban, a metilhigany esetében pedig 1,3 μg/testtömegkilogrammban állapította meg, és arra a következtetésre jutott, hogy a 95. percentilis étrendi expozíció minden korcsoportnál megközelíti vagy meghaladja a megengedhető heti bevitelt. A halat gyakran fogyasztóknál, köztük esetlegesen terhes nőknél, a heti beviteli mennyiség a megengedhető akár hatszorosa is lehet. A legsérülékenyebb csoportot pedig a még meg nem született gyermekek jelentik. A szakvéleményben foglalt következtetés szerint a megengedhető heti beviteli mennyiség felett aggodalomra ad okot a metilhiganynak való kitettség, ugyanakkor a metilhiganynak való kitettség csökkentésére irányuló intézkedéseknél tanácsos a halfogyasztás kedvező hatásait is figyelembe venni.

(3) 2014. június 27-én a Hatóság a metilhiganynak való kitettség egészségügyi kockázataival összefüggésben szakvéleményt ([4]) fogadott el a tengeri eredetű élelmiszerek fogyasztásának kedvező egészségügyi hatásáról. Véleményében a Hatóság áttekintette a tengeri eredetű élelmiszerek európai étrendekben betöltött szerepét, és értékelte a tengeri eredetű élelmiszerek fogyasztásának egészségügyi hatását, beleértve a tengeri eredetű élelmiszerek terhesség alatti fogyasztása és a születendő gyermek idegrendszeri fejlődésében megmutatkozó funkcionális eredmények közti összefüggéseket, valamint a tengeri eredetű élelmiszerek fogyasztása és a felnőttkori szív- és érrendszeri betegségek kialakulásának kockázata közti hatást. A Hatóság arra a következtetésre jutott, hogy tengeri eredetű élelmiszerek heti 1–2-szeri, terhesség alatt heti legfeljebb 3–4-szeri fogyasztása – a tengeri eredetű élelmiszereket nem fogyasztókhoz képest – elősegíti a gyermeki idegrendszer funkcionális fejlődését. Az említett fogyasztási gyakoriságot a szívkoszorúér-betegségben elhalálozott felnőttek alacsonyabb számával is összefüggésbe hozták.

(4) 2014. december 19-én a Hatóság nyilatkozatot ([5]) fogadott el a halak/tengeri élelmiszerek fogyasztásának a halakban/tengeri eredetű élelmiszerekben előforduló metilhiganynak tulajdonítható kockázatokkal összevetett előnyeiről, amelyben arra a következtetésre jutott, hogy a heti 1–4-szeri halfogyasztás előnyeinek – a metilhigany idegrendszeri fejlődést károsító hatásával szembeni védelem melletti – érvényesülése érdekében korlátozni kell a magas higanytartalmú halak/tengeri élelmiszerfajok fogyasztását.

(5) A Hatóság tudományos szakvéleményeiben és nyilatkozatában megfogalmazott következtetésekre figyelemmel az élelmiszerekben található higanynak való étrendi kitettség további csökkentése érdekében felül kell vizsgálni a higany felső határértékeit.

([1]) HL L 37., 1993.2.13., 1. o.

([2]) A Bizottság 1881/2006/EK rendelete (2006. december 19.) az élelmiszerekben előforduló egyes szennyező anyagok felső határértékeinek meghatározásáról (HL L 364., 2006.12.20., 5. o.).

([3]) Az EFSA élelmiszerláncba bekerülő szennyező anyagokkal foglalkozó tudományos testülete (CONTAM); Scientific Opinion on the risk for public health related to the presence of mercury and methylmercury in food (Szakvélemény a higany és a metilhigany élelmiszerekben való jelenlétével járó népgészségügyi kockázatokról). EFSA Journal 2012;10(12):2985.

([4]) EFSA NDA testület (EFSA – diétás termékek, táplálkozás és allergiák tudományos testülete), 2014. Scientific Opinion on health benefits of sea food (fish and Shellfish) consumption on the health risks to the health risk to methylmercury (Tudományos szakvélemény a tengeri eredetű élelmiszerek (halak és kagylók) fogyasztásának kedvező egészségügyi hatásáról a metilhiganynak való kitettség egészségügyi kockázataival összefüggésben). EFSA Journal 2014;12(7):3761.

([5]) Az EFSA tudományos bizottsága, 2015. Statement on the benefits of fish/seafood consumption compared to the risks of methylmercury in fish/seafood (Nyilatkozat a halak/tengeri élelmiszerek fogyasztásának a halakban/tengeri eredetű élelmiszerekben előforduló metilhiganynak tulajdonítható kockázatokkal összevetett előnyeiről). EFSA Journal 2015;13(1):3982.

(6) mivel a legfrissebb előfordulási adatok azt mutatják, hogy a különböző halfajok esetében a higany felső határértékeit csökkenteni lehetne, az e halfajokra vonatkozó felső határértékeket ennek megfelelően módosítani kell.

(7) Tekintettel a kapcsolódó egészségügyi aggályokra, a cápa és a kardhal tekintetében megállapított higanytartalmat a jelenlegi szinten kell megtartani, amíg nem kerül sor további adatgyűjtésre, tudományos értékelésre és nem merülnek fel új ismerek arra vonatkozóan, hogy a fogyasztási tanácsok milyen hatékonysággal vezetnek az expozíció csökkentéséhez.

(8) A Codex Alimentarius a sóban lévő higany felső határértékét 0,1 mg/kg-ban határozza meg ([6]). Helyénvaló, hogy az uniós jogszabályokban ugyanez a felső határérték szerepeljen.

(9) Az 1881/2006/EK rendeletet ezért ennek megfelelően módosítani kell.

(10) Figyelembe véve, hogy az e rendelet hatálya alá tartozó egyes élelmiszerek hosszú eltarthatósági idejű termékek, helyénvaló megállapítani egy átmeneti időszakot, amely alatt az új felső határértékeknek meg nem felelő, de e rendelet hatálybalépése előtt jogszerűen forgalomba hozott élelmiszerek továbbra is forgalomban maradhatnak.

(11) Az e rendeletben előírt intézkedések összhangban vannak a Növények, Állatok, Élelmiszerek és Takarmányok Állandó Bizottságának véleményével,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Az 1881/2006/EK rendelet melléklete e rendelet mellékletének megfelelően módosul.

2. cikk

A mellékletben felsorolt, e rendelet hatálybalépése előtt jogszerűen forgalomba hozott élelmiszerek a minőségmegőrzési vagy fogyaszthatósági idő lejártáig forgalomban maradhatnak.

3. cikk

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2022. április 12-én.

a Bizottság részéről
az elnök
Ursula VON DER LEYEN

([6]) Codex – Az élelmiszerekben és a takarmányokban található szennyező és mérgező anyagokra vonatkozó általános szabvány – GSCTFF (CODEX STAN 193–1995).

MELLÉKLET

Az 1881/2006/EK rendelet melléklete a következőképpen módosul:

A 3. szakasz: Fémek 3.3. alpontja (Higany) helyébe a következő szöveg lép:

„3.3.	**Higany**	
3.3.1.	Halászati termékek ([26]), illetve halak színhúsa ([24]) ([25]), a 3.3.2. és 3.3.3. pontban említett fajok kivételével. A rákfélékre vonatkozó felső határérték a végtagok és a has színhúsára ([44]) alkalmazandó. A tarisznyarákok és tarisznyarákszerű rákfélék (*Brachyura* és *Anomura*) esetében a végtagok színhúsára alkalmazandó.	0,50
3.3.2.	Az alábbi halak színhúsa ([24]) ([25]): Gyöngyös durbincs (*Pagellus acarne*) Fekete abroncshal (*Aphanopus carbo*) Nagyszemű vörösdurbincs (*Pagellus bogaraveo*) Atlanti bonitó (*Sarda sarda*) Közönséges vörösdurbincs (*Pagellus erythrinus*) Kígyómakréla (*Lepidocybium flavobrunneum)* Laposhal (*Hippoglossus species*) Tengeri angolna (*Genypterus capensis*) Nyársorrúhal-félék (*Makaira species*) Rombuszhal (*Lepidorhombus species*) Olajhal *(Ruvettus pretiosus*) Atlanti tükörhal (*Hoplostethus atlanticus*) Tengeri angolna (*Genypterus blacodes*) Csuka (*Esox species*) Karcsú palamida (*Orcynopsis unicolor*) Tőkehal (*Trisopterus* species) Bajuszos vörösmárna (*Mullus barbatus barbatus*) Gránátoshal (*Coryphaenoides rupestris*) Vitorláshal (*Istiophorus species*) Villásfarkú abroncshal (*Lepidopus caudatus*) Nyugati kígyómakréla (*Gempylus serpens*) Tokhal (*Acipenser species*) Sávos vörösmárna (*Musllus surmuletus*) Tonhal (*Thunnus species, Euthynnus species, Katsuwonus pelamis*) Cápa (valamennyi faj) Kardhal (*Xiphias gladius*)	1,0
3.3.3.	Lábasfejűek Tengeri csigák Az alábbi halak színhúsa ([24]) ([25]):	0,30

	Szardella (*Engraulis species*) Alaszkai tőkehal (*Theragra chalcogrammus*) Közönséges tőkehal (*Gadus morhua*) Hering (*Clupea harengus*) Basa (*Pangasius bocourti*) Ponty (a *Cyprinidae* családba tartozó fajok) Közönséges lepényhal (*Limanda limanda*) Makréla (*Scomber species*) Érdes lepényhal (*Platichthys flesus*) Sima lepényhal (*Pleuronectes platessa*) Spratt (*Sprattus sprattus*) Óriásharcsa (*Pangasianodon gigas*) Sávos tőkehal (*Pollachius pollachius*) Fekete tőkehal (*Pollachius virens*) Lazac és pisztráng (*Salmo species* és *Oncorhynchus species*, a *Salmo trutta* kivételével) Szardínia (*Dussumieria species, Sardina species, Sardinella species* és *Sardinops species*) Közönséges nyelvhal (*Solea solea*) Cápaharcsa (*Pangasianodon hypothalamus*) Vékonybajszú tőkehal (*Merlangius merlangus*)	
3.3.4.	Étrend-kiegészítők ([39])	0,10
3.3.5.	Só	0,10”